

บทที่ 2

ภาวะการผลิตผลไม้กระป๋องเพื่อการส่งออก

1. ลักษณะทั่วไป

ผลไม้กระป๋องเป็นอุตสาหกรรมเกษตร (Agro-Industries) ที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของประเทศ โดยช่วยเพิ่มรายได้แก่ชาวไร่และก่อให้เกิดการทำไร่ขนาดใหญ่ (Mass farming) ขึ้น แต่เนื่องจากผลไม้เป็นผลผลิตตามฤดูกาล ซึ่งบางครั้งก็มีผลผลิตออกมาล้นตลาดทำให้เกิดการสูญเสียไปทางทรัพยากรและทำให้ชาวไร่ขายได้ราคาต่ำลงเองเป็นผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจอย่างยิ่ง ฉะนั้นจึงได้มีการนำมาแปรรูปเพื่อก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (Value added) โดยทำเป็นผลไม้กระป๋อง¹ นอกจากนี้แนวโน้มของการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของไทยในปี พ.ศ. 2525/2526 มีแนวโน้มลดลง เพราะประเทศผู้เคยนำเข้าสินค้าเกษตรจะเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรออกมาแข่งขันแทน ดังนั้นไทยเราจึงต้องหันมาผลิตสินค้าแบบอุตสาหกรรมเกษตร อย่างเช่น ผลไม้กระป๋องเป็นสินค้าออกเพิ่มขึ้น

ผลไม้กระป๋องที่ผลิตมาก ได้แก่ สับปะรดกระป๋อง ฝรั่งกระป๋อง สาลี่กระป๋อง มะม่วงกระป๋อง กล้วยกระป๋อง มะละกอกกระป๋อง และผลไม้กระป๋องอื่น ๆ

2. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลไม้กระป๋อง

- ก. ผลไม้สด
- ข. กระป๋องขนาดต่าง ๆ
- ค. น้ำตาล เกลือ
- ง. บ้าย ฉลาก กาว กล้องกระตาง ตะกั่วบัดกรี กรด ฯลฯ

¹ฉัตร นนทพิมธราวาทย, "แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจปี 2526," หนึ่งสื่อพิมพ์ประจำชาติ-ธุรกิจ (เล่มที่ 13 พฤศจิกายน 2525): 9.

3. ผลไม้สด

3.1 สับปะรด เป็นพืชล้มลุก ชอบอากาศร้อนชุ่มชื้น ปอกมากแถวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลำปาง เพชรบุรี ชลบุรี ระยอง ฯลฯ พันธุ์ที่นิยมปลูกได้แก่ บัตตาเวีย อินทรีชิต ผลผลิต สับปะรดมีดังนี้คือ

ตารางที่ 2

แสดงพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตสับปะรดปี 2522-2526

ปี	พื้นที่เพาะปลูก หน่วย: ไร่	ร้อยละการ เปลี่ยนแปลง	ผลผลิต หน่วย: เมตริกตัน	ร้อยละการ เปลี่ยนแปลง
2522/2521	657	+19	3,114,000	+45
2523/2522	629	- 4	2,895,000	- 7
2524/2523	710	+13	2,100,000	-27
2525/2524	513	-28	1,800,000	-14
2526/2525	478	-7	1,963,000	+ 9

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 3

แสดงราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายสับปะรดให้กับโรงงานในปี 2520 - 2524

ปี	2520	2521	2522	2523	2524
ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัม	1.65	1.63	1.60	1.92	0.91

ที่มา : กองเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ต้นทุนในการปลูกสับปะรดครั้งหนึ่ง ๆ จะคิดต้นทุนในระยะ 3 ปี ทั้งนี้เพราะปีที่ 3 สับปะรดจะให้ผลผลิตตกต่ำจนต้องไถทิ้ง ¹ ต้นทุนการผลิตสับปะรดในช่วง 3 ปี ดังตัวเลขแสดงในตารางที่ 4 ซึ่งจะไม่รวมค่าหยอดปุ๋ยและเติมแก๊สในการเร่งผลผลิตดังนี้คือ

ตารางที่ 4

แสดงต้นทุนการผลิตสับปะรดเพื่อตลาดบริโภคสด

	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	รุ่นที่ 1	รุ่นที่ 2	รุ่นที่ 3
ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	6,000	2,000	1,700
ค่าจ้างถางไร่ ไร่ละ	700	-	-
ค่าหม้อ 4,000 ตัน ๆ ละ 25 สี่ตางค์	1,000	-	-
ค่าปุ๋ย ไร่ละ 1 กระสอบ	300	300	300
ค่าจ้างฉีดและยาฆ่าคุมแมลงตลอดปี	760	760	760
ค่าจ้างตัด ต้นละ 50 บาท	300	100	85
ค่าขนส่งถึงโลกรัมย์ละ 5 สี่ตางค์	300	100	85
ต้นทุน/ไร่	3,360	1,260	1,230
ขายสับปะรดให้โรงงานเจสสิกโลกรัมย์ละ	1 บาท	1 บาท	1 บาท
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย	0.15	0.15	0.15
รายได้ที่เกษตรกรได้รับ	0.85	0.85	0.85
สับปะรดเสียหายประมาณ 10% เหลือ (ก.ก)	5,400	1,800	1,530
รายได้/ไร่	4,590	1,530	1,300.5
กำไร/ไร่	1,230	270	70.5

หมายเหตุ ตารางนี้แสดงต้นทุนการผลิตสับปะรดของชาวไร่ซึ่งยังปลูกแบบเก่าเพื่อขายตลาดบริโภคสดมากกว่า จะสังเกตได้จากตารางที่ 4 นี้ ไร่หนึ่งจะใช้น้ำหม้อพันธุ์เพียง 4,000 ตัน แต่ในปัจจุบันนี้โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องต้องการสับปะรดที่มีผลขนาดเล็กและยาว ดังนั้นการปลูกสับปะรดจะต้องให้ชิดกันโดยไร่หนึ่งจะใช้น้ำหม้อพันธุ์ถึง 8,000 ตัน²

¹ ฝ่ายแผนและประเมินผล, กองวิจัยสินค้าและตลาด, กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, กระทรวงพาณิชย์, เดือนมีนาคม - เมษายน 2525.

² สัมภาษณ์ สุทธิวัฒน์ จริญญาพันธ์, Executive Vice President บริษัทอาหารสยาม จำกัด, 23 กันยายน 2525.

ตารางที่ 5

แสดงต้นทุนการผลิตสับปะรดเพื่อป้อนโรงงาน ปี 2523/2524¹

	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
	รุ่นที่ 1	รุ่นที่ 2	รุ่นที่ 3
ผลผลิตที่ขายให้โรงงาน (ก.ก.)	4,480	3,080	1,920
ต้นทุนสิ้นแปร	5,220.67	1,651.35	1,573.40
ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินและปลูก	2,900.00	-	-
ค่าไถไร่และพรวนดินยกร่อง	980.00	-	-
ค่าหม้อพ่นธนูและค่าขนส่งหม้อพ่นธนู	1,720.00	-	-
ค่าปลูก	200.00	-	-
ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยว	647.70	683.97	614.37
ใส่ปุ๋ย ห่มยา หยอดแก๊ส	204.90	188.67	188.67
ตายหญ้า สับห่ม ห่มใบ หักหม้อ ตอนลูก	174.00	310.50	310.50
ค่าเก็บผลและเรียงผลในรถบรรทุก	268.80	184.80	115.20
ค่าวัสดุเกษตรกรรมอื่น ๆ	1,672.97	967.38	959.03
ต้นทุนคงที่	343.51	243.51	243.51
ค่าใช้จ่ายที่ดิน	300.00	200.00	200.00
ค่าเสื่อมเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร	43.51	43.50	43.51
ต้นทุนการผลิตทั้งหมด/ไร่	5,564.18	1,894.86	1,816.91
ขายสับปะรดได้ ณ หน้าโรงงาน	1.32	1.32	1.32
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย	0.15	0.15	0.15
รายได้ที่เกษตรกรได้รับ	1.17	1.17	1.17
รายได้ต่อไร่	5,241.60	3,603.60	2,246.40
กำไร/ไร่	(343.51)	1,708.74	429.49

¹ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ฝ่ายวิจัยอุตสาหกรรม-การเกษตร รายงานการศึกษาอุตสาหกรรมสับปะรดในประเทศไทย (กรุงเทพฯ:สำนักงานเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2525), หน้า 12.

จากการเปรียบเทียบตารางที่ 4 และตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าการปลูกสับปะรดเพื่อตลาดบริโภคสดในรุ่นที่ 1 จะได้รายได้ดีกว่าการปลูกสับปะรดเพื่อป้อนโรงงาน แต่ถ้าหากพิจารณารายได้ทั้ง 3 รุ่นนี้ การปลูกสับปะรดเพื่อตลาดบริโภคสดจะได้รายได้ทั้งหมด 1,570.50 บาท/ไร่ แต่การปลูกสับปะรดเพื่อป้อนโรงงานจะได้รายได้ทั้งหมด 1,794.72 บาท/ไร่ ดังนั้นการปลูกสับปะรดเพื่อป้อนโรงงานยาวไร่มิรายได้ดีกว่าการปลูกสับปะรดเพื่อตลาดบริโภคสดในระยะยาว

3.2 เงาะ เป็นพืชยืนต้น ชอบอากาศร้อนและชุ่มชื้น ปลูกมากที่สุดที่จังหวัดชลบุรี สันทบุรี ตราด ระยอง ชุมพร สงขลา ยะลา ฯลฯ พันธุ์ที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์โรงเรียน พันธุ์สีชมพู พันธุ์จีระมัง ผลผลิตต่อไร่ในปี 2523/2524 ประมาณไร่ละ 1,350 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายให้กับโรงงานปี 2524 กิโลกรัมละ 5.91 บาท สำหรับเงาะชนิดคัสต์ และ 4.20 บาท สำหรับเงาะชนิดคละ

3.3 ลิ้นจี่ เป็นพืชยืนต้นเช่นกันชอบอากาศร้อนและหนาว ปลูกได้ที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย เลย ฯลฯ พันธุ์ที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์อั่งฮวย พันธุ์โหวเอียะ พันธุ์กิมเส็ง ผลผลิตต่อไร่ในปี 2523/2524 เฉลี่ยประมาณไร่ละ 463 กิโลกรัม

3.4 ลำไย เป็นพืชยืนต้นขนาดใหญ่ มีอายุนานถึง 43 ปี แหล่งที่ปลูกคือจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง น่าน ฯลฯ พันธุ์ที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์ลำไยกระโหลก แบ่งเป็นพันธุ์ฮือตอ พันธุ์แห้ว พันธุ์สีชมพู พันธุ์อีแดง พันธุ์เขี้ยวเขี้ยว พันธุ์กระโหลกใบดำ ฯลฯ ผลผลิตต่อไร่ในปี 2523/2524 โดยเฉลี่ยประมาณ 302 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายให้กับโรงงานในปี 2524 กิโลกรัมละ 19.00 บาท สำหรับลำไยชนิดดี และกิโลกรัมละ 17.25 บาท สำหรับชนิดรองลงมา

ต้นทุนในการผลิตลำไย

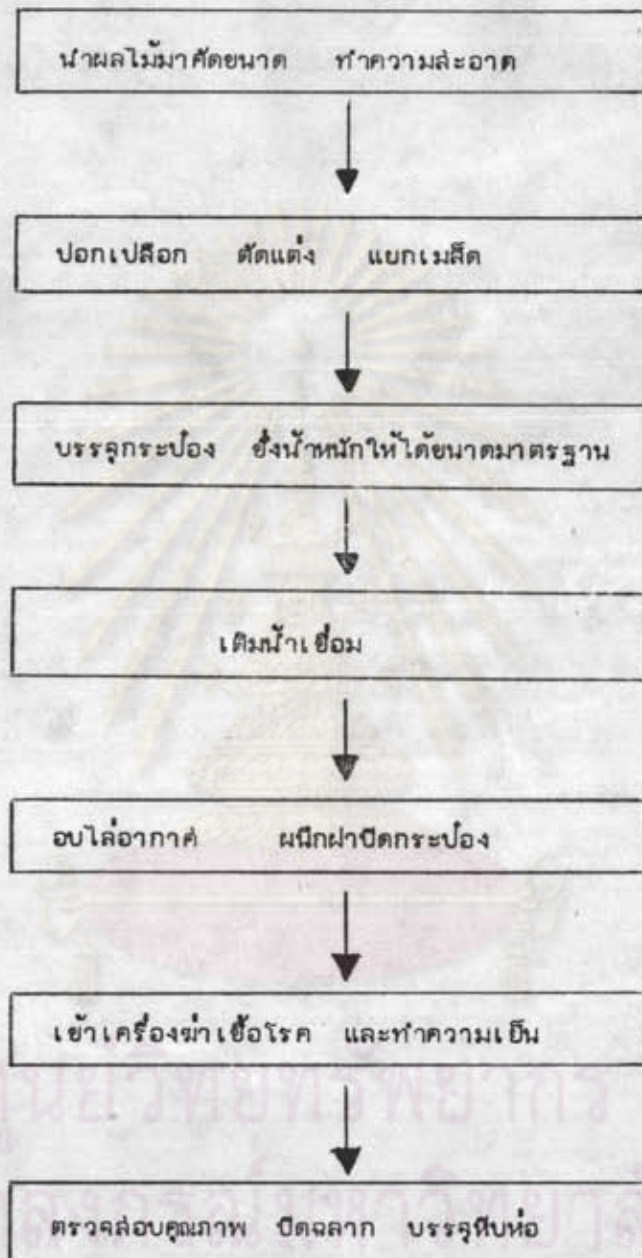
ปีที่	ต้นทุน/5 ปี/ไร่(บาท)	ปีที่	ต้นทุน/5 ปี/ไร่(บาท)
1- 5	1,228	26-30	830
6-10	807	31-35	757
11-15	1,089	36-40	668
16-20	1,182	41-43	584
21-25	1,001		

¹ กองส่งเสริมการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 21 กันยายน 2525.

3.5 มะม่วง เป็นพืชยืนต้น ปลูกง่ายในเขตร้อน ปลูกได้ทั่วประเทศในประเทศไทย พันธุ์ที่ปลูกแบ่งเป็นปลูกเพื่อรับประทานลูกและรับประทานดิบ มะม่วงที่ปลูกบ่อนโรงงานส่วนใหญ่เป็นมะม่วงแก้ว มะม่วงสำราญ ผลผลิตต่อไร่ในปี 2524/2523 โดยเฉลี่ยไร่ละ 562 กิโลกรัม ราคามะม่วงที่เกษตรกรขายให้กับโรงงาน ในปี 2524 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 50.18 บาทสำหรับมะม่วงแก้ว กิโลกรัมละ 40.00 บาทสำหรับมะม่วงคิมเค้มน้ำ กิโลกรัมละ 53.50 บาทสำหรับมะม่วงหิมพานต์ และกิโลกรัมละ 90.60 บาทสำหรับมะม่วงอกร่อง

3.6 กล้วย เป็นพืชล้มลุก ปลูกง่ายเกือบทุกภาคของประเทศ พันธุ์ที่นิยมปลูกก็มีกล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ กล้วยหอมทอง กล้วยหอมเขียว กล้วยหอมค่อม ซึ่งได้รับความนิยมจากต่างประเทศมาก ผลผลิตต่อไร่ในปี 2524/2523 ประมาณไร่ละ 809 กิโลกรัมสำหรับกล้วยหอม ส่วนกล้วยไข่ไร่ละ 739 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายให้กับโรงงานในปี 2524 หรือ 6.77 บาท สำหรับกล้วยหอมลูกใหญ่หรือ 5.18 บาท สำหรับกล้วยหอมลูกเล็ก หรือ 5.63 บาท สำหรับกล้วยหอมเขียวลูกใหญ่ หรือ 4.22 บาท สำหรับกล้วยหอมเขียวลูกเล็ก หรือ 3.50 บาท สำหรับกล้วยน้ำว้า และหรือ 4.51 บาท สำหรับกล้วยไข่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. กรรมวิธีในการผลิตผลไม้มั้กระป๋อง¹

¹ สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, "กิจการผลิตผลไม้มั้กระป๋อง," ในรายงาน
 ประจำปี 2524, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัดเกษมการพิมพ์), หน้า 48.

ถ้าหากเป็นการผลิตสับปะรดกระป๋องจะใช้เครื่องจักรทำเกือบตลอดขบวนการผลิต ส่วนการผลิตผลไม้กระป๋องชนิดอื่นยังคงใช้แรงงานของคนในขั้นตอนแรก ๆ ไม่ว่าจะเป็นการคัดขนาด ทำความสะอาด ปอกเปลือก ตัดแต่ง แยกเมล็ด และจะใช้เครื่องจักรในขั้นตอนบรรจุกระป๋อง จนกระทั่งปิดฉลาก บรรจุหีบห่อ ส่วนสับปะรดกระป๋องขบวนการผลิตจะละเอียดเพิ่มขึ้นเมื่อนำมาคัดขนาด ทำความสะอาด จะผ่านกรรมวิธีตัดหัวท้าย ปอกเปลือก เจาะแกน ล้างน้ำ ฉีกตา ตัดแต่งสับปะรดที่ปอกเปลือกแล้วตัดให้ได้ขนาดที่ต้องการจึงจะนำมาบรรจุกระป๋อง ซึ่งน้ำหนัก ผ่านขบวนการต่าง ๆ จนครบเป็นสับปะรดกระป๋องที่สำเร็จสมบูรณ์แบบ

5. ตัวอย่างต้นทุนในการผลิตผลไม้กระป๋อง

ยกตัวอย่าง 1 ต้นทุนสับปะรดกระป๋องขนาด 20 ออนซ์/หีบ (1หีบ เท่ากับ 24 กระป๋อง) ของปีงบประมาณ 2525

สับปะรด	34.90 บาท	คิดเป็นร้อยละ	26.7
น้ำตาล	3.21 "	"	2.5
ภาชนะบรรจุ	48.00 "	"	36.6
ฉลากและหีบบรรจุ	7.10 "	"	5.4
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	4.28 "	"	3.27
ค่าโกดังเก็บรักษา	3.95 "	"	3.0
ค่าใช้จ่ายทางอ้อม	10.86 "	"	8.3
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ icipa	5.29 "	"	4.0
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	<u>13.31</u> "	"	<u>10.2</u>
ต้นทุนขนาด 20 ออนซ์/หีบ	<u>130.90</u> "	"	<u>100.0</u>

¹บทสัมภาษณ์ บริษัทผู้ผลิตสับปะรดกระป๋อง ซึ่งไม่เปิดเผยชื่อ และรายงานสรุปสถานะสับปะรดกระป๋อง ของปี 2525 กรมการเศรษฐกิจการพาณิชย์.

6. วัตถุดิบอื่น ๆ

6.1 กระป๋อง

ในปัจจุบันมีโรงงานผลิตผลไม้มักกระป๋องนิยมผลิตกระป๋องขึ้นมาใช้เอง แต่ก็มีบางบริษัทที่ซื้อจากเมทัลบ็อกซ์ไทยแลนด์ จำกัด ขนาดที่นิยมผลิตก็มี 16 20 30 108 ออนซ์ แต่ขนาด 20 ออนซ์ เป็นที่นิยมมากที่สุด วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตกระป๋องที่สำคัญอย่างหนึ่งคือแผ่นสติบุก (Tin Plate) ซึ่งแต่ก่อนนำเข้าจากต่างประเทศซึ่งมีราคาสูง แต่ภายหลังผู้ผลิตกระป๋องได้นำเข้าเฉพาะแผ่นเหล็กดี แล้วนำมาชุบสติบุกเองภายในประเทศทำให้ต้นทุนถูกลง อีกทั้งมีคุณภาพทัดเทียมกับของต่างประเทศ ต้นทุนในการผลิตกระป๋องขนาด 20 ออนซ์ เฉลี่ยใบละ 2 บาท แต่ถ้าหากสั่งซื้อจากบริษัทเมทัลบ็อกซ์ไทยแลนด์ จำกัด ราคากระป๋องขนาด 20 ออนซ์ เฉลี่ยใบละ 2.50 บาท¹

6.2 น้ำตาล

เป็นส่วนผสมในรูปน้ำเชื่อม สำหรับขนาด 20 ออนซ์ มีต้นทุนประมาณร้อยละ 2.5 ของต้นทุนทั้งหมด ส่วนใหญ่โรงงานผลิตผลไม้มักกระป๋องจะซื้อน้ำตาลจากโรงงานผลิตน้ำตาลทรายโดยทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต่อกัน น้ำตาลทรายเป็นผลิตผลที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางการเมือง ซึ่งบางครั้งก็มีผลต่อราคาน้ำตาลและกระทบกระเทือนต่อการผลิตผลไม้มักกระป๋องอีกด้วย เช่น ปัจจุบันนี้รัฐบาลประกันราคาน้ำตาล ทำให้ราคาน้ำตาลที่บริโภคภายในประเทศสูงถึงประมาณเก็โลกรัมละ 12 บาท ในขณะที่ราคาน้ำตาลในตลาดโลกประมาณเก็โลกรัมละ 3 - 3.50 บาท ทำให้บริษัทผู้ผลิตผลไม้มักกระป๋องเพื่อการส่งออกจะต้องซื้อน้ำตาลซึ่งเป็นวัตถุดิบประเภทหนึ่งในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดโลก 3-4 เท่า ซึ่งเป็นอุปสรรคในการแข่งขันทางด้านราคาอย่างหนึ่ง²

6.3 กล่องกระดาษและป้ายฉลาก

ถึงแม้จะมีการห้ามการนำเข้ากระดาษเหนียวจากต่างประเทศก็ตาม แต่คุณภาพของกระดาษเหนียวภายในประเทศก็มีคุณภาพทัดเทียมกับต่างประเทศ เพราะมีบริษัทผู้ผลิตกระดาษเหนียวที่มีคุณภาพอย่างเช่น บริษัทปัญญาผล และบริษัทสยามกราฟ เป็นต้น ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของกล่องกระดาษทั้งหมดไป สำหรับฉลากและลวดลายสำคัญในฉลากก็มีส่วนก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในกรณีถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ทำให้เป็นการเพิ่มต้นทุนแล้วยังต้องเสียเวลาอีกด้วย โดยทั่วไปต้นทุนของกล่อง

¹ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ฝ่ายวิจัยอุตสาหกรรม-การเกษตร. รายงานการศึกษาอุตสาหกรรมสับปะรดในประเทศไทย (กรุงเทพฯ:สำนักงานเศรษฐกิจ, 2525), หน้า 49.

² สัมภาษณ์ คุณวีวัฒน์ จรรย์วาคัน, Executive Vice President บริษัทอาหารสยาม จำกัด, 23 กันยายน 2525.

กระดาษและป้ายฉลากขนาด 20 ออนซ์ จะมีมูลค่าประมาณร้อยละ 5.4 ของต้นทุนทั้งหมด

7. การส่งเสริมการลงทุนเกี่ยวกับผลไม้กระป๋องเพื่อการส่งออก

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดให้อุตสาหกรรมผลิตผลไม้กระป๋อง เป็นกิจกรรมที่ได้รับส่งเสริมการลงทุนในประเภทการผลิตหรือถนอมอาหาร มีการลงทุนไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและเงินลงทุนหมุนเวียน นอกจากนี้ต้องส่งจำหน่ายต่างประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่ายอดขายทั้งสิ้น

¹บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในการผลิตผลไม้กระป๋องมี 19 บริษัท โดยเปิดดำเนินการแล้ว 12 บริษัท ยังไม่ได้เปิดดำเนินการอีก 7 บริษัท รวมเงินลงทุนทั้งสิ้นประมาณ 2,710 ล้านบาท ทุนจดทะเบียน 450 ล้านบาท บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนคือ

<u>เปิดดำเนินการแล้ว</u>	<u>ยังไม่ได้เปิดดำเนินการ</u>
(กำลังการผลิตเต็มทั้งหมด 14.753 ล้านปีบ)	(กำลังการผลิตเต็มทั้งหมด 13.874 ล้านปีบ)
1) บริษัทอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องไทย จำกัด	1) บริษัทยูนิคอร์นเวสต์เวสต์ จำกัด
2) บริษัทผลไม้กระป๋องไทย จำกัด	2) บริษัททรอปิคอลแคนนิ่ง จำกัด
3) บริษัทโกลด์ไทยแลนด์ จำกัด	3) บริษัท เค.ซี. เจนเนอร์ลฟู๊ดไทยแลนด์ จำกัด
4) บริษัทอาหารล่ากล จำกัด	4) บริษัทรอยฟู๊ดส์ จำกัด
5) บริษัททรอปิคอลฟู๊ดแอนด์เวจเจทเทเบิล จำกัด	5) บริษัทอุตสาหกรรมไทยก้านแพงเพชร จำกัด
6) บริษัทอาหารล่ขาม จำกัด	6) นายปราโมทย์ พุทงประเสริฐ
7) บริษัทอุตสาหกรรมมะเขือเทศไทย จำกัด	7) บริษัทโรงงานมาลีสามพราน จำกัด
8) บริษัทแอมเอเซียฟู๊ดอินดัสทรี จำกัด	
9) บริษัทสับปะรดไทย จำกัด	
10) บริษัทร่วมสำเสียงขนส่ง จำกัด	
11) บริษัทล่ขามอุตสาหกรรมการเกษตร จำกัด	
12) บริษัทชะฮ์ฮาไหม์แอปเปิ้ล จำกัด	

¹ สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, "กิจการผลิตผลไม้บรรจุกระป๋อง," ในรายงานประจำปี 2524, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เกษมการพิมพ์); หน้า 49.

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศระงับการส่งเสริมการลงทุนผลิตสับปะรดไว้ชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 เนื่องจากหากส่งเสริมเพิ่มขึ้นอีกจะก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบและการตลาดได้ และในขณะนี้อยู่ยังระงับการส่งเสริมการลงทุนไว้อยู่เนื่องจากตั้งแต่ปี 2525 เกิดภาวะการขาดแคลนวัตถุดิบ

8. ปัญหาในการผลิตผลไม้กระป๋อง

แม้ประเทศไทยจะสามารถผลิตผลไม้ได้หลายชนิดแต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องความล้าสมัยของปริมาณผลไม้อัตโนมัติที่เข้าป้อนโรงงานซึ่งก่อให้เกิดปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบ อีกทั้งคุณภาพไม่ตรงตามความต้องการของโรงงาน การรับซื้อผลไม้อัตโนมัติจากเกษตรกรโดยผ่านคนกลางทำให้โรงงานต้องรับซื้อในราคาสูง ขณะเดียวกันเกษตรกรก็ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง ซึ่งเป็นเหตุให้โรงงานบางแห่งหันมาทำไร่ผลไม้ของตัวเองและส่งเสริมให้เกษตรกรนำผลผลิตมาจำหน่ายแก่โรงงาน เพื่อป้องกันภาวะการขาดแคลนผลไม้อัตโนมัติ ซึ่งขอยกกรณีศึกษาสับปะรดกระป๋อง เกี่ยวกับภาวะการผลิตในปี 2525 ดังต่อไปนี้

ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อการผลิตสับปะรดกระป๋องในปี 2525 ก็คือ การขาดแคลนสับปะรดป้อนโรงงานทำให้การสั่งมอบสับปะรดกระป๋องในปี 2525 ต้องเลื่อนการสั่งมอบไปยังปลายปี 2525 และลดปริมาณสั่งมอบในช่วงเวลาดังกล่าวลง มูลเหตุของการขาดแคลนสับปะรดเนื่องจาก

- ก. ปัญหาขั้นพื้นฐาน คือ การผลิตสับปะรดกระป๋องต่ำเกินงานได้ตลอดปี แต่ผลผลิตสับปะรดล้นจะมีมากในช่วงฤดูกลาง
- ข. สับปะรดมีราคาตกต่ำลงปลายปี 2523 ต่อเนื่องไปถึงปี 2524 ทำให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชอื่นที่มีแนวโน้มราคาสูงกว่าแทน

รายละเอียดศึกษาได้จากตารางที่ 2 และตารางที่ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดในปี 2525/2524 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 28 ขณะเดียวกันผลผลิตสับปะรดก็ลดลงร้อยละ 14 ของปีก่อน คาดว่าในปี 2525/2526 ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 ของปีก่อน แม้พื้นที่เพาะปลูกในปี 2525/2526 จะลดลงร้อยละ 7 ก็ตาม ส่วนตารางที่ 3 จะแสดงให้เห็นถึงราคาสับปะรดโดยเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ในปี 2524 ว่าลดต่ำลงมาก ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 0.91 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2523 ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 1.92 บาท

ค. แม้ว่าทางโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องจะแก้ไขโดยการเพาะปลูกเองตลอดจนทยอยลดสารเคมีแคลเซียมคาร์ไบด์ และเอเธอรีนเพื่อบังคับผลก็ตาม แต่เนื่องจากผลิตสับปะรดล้นขึ้นอยู่กับภาวะอากาศ จึงมีใหนทางแก้ไขการขาดแคลนสับปะรดนอกฤดูกาลหรือในระยะยาวได้

แนวทางแก้ไขที่พอทำได้ในระยะสั้นก็คือ การเลื่อนเวลาส่งมอบสับปะรดกระป๋องออกไป ซึ่งเป็นกรบรรเทาปัญหาให้ลดความรุนแรงลง สำหรับการขยายพื้นที่เพาะปลูกนั้นไม่อาจช่วยได้ทันเวลา เพราะสับปะรดมีอายุการเจริญเติบโตก่อนให้ผลผลิตนานถึง 18 เดือนในระยะสั้นเช่นนี้อาจจะเร่งผลผลิตโดยการปรับปรุงที่ดิน กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ย ซึ่งจะต้องดูใจเกษตรกรทั้งนี้เพราะราคาสับปะรดตกต่ำลงมากจนทำให้เกษตรกรหมดกำลังใจ ดังนั้นเป็นหน้าที่ของรัฐบาลและโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องที่จะต้องประกันราคาสับปะรดร่วมกันเพื่อให้ชาวไร่มีความมั่นใจในรายได้ของตนมากขึ้น และในขณะเดียวกันจะต้องมีการควบคุมคุณภาพของสับปะรดให้เหมาะกับการนำมาผลิตสับปะรดกระป๋อง อีกทั้งให้มีผลผลิตเฉลี่ยได้ตลอดทั้งปีอีกด้วย

ในระยะยาวรัฐบาลได้วางแผนควบคุมปริมาณสับปะรดล้นให้เพียงพอกับความต้องการด้วยมาตรการกำหนดเขตเศรษฐกิจสับปะรดขึ้นใน 5 จังหวัด คือ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ระยอง ลำปาง เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2524 โดยให้เกษตรกรมาขอจดทะเบียนพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2524 นั้น ไม่ได้รับความสำเร็จ เนื่องจากเกษตรกรเกรงจะเรียกเก็บภาษีเพิ่มมากขึ้น และไม่เห็นผลประโยชน์ในการจดทะเบียน นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกสับปะรดในเขตป่าสงวนนั่นเอง แต่ภายหลังการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรัฐวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง จึงมีเกษตรกรมาขอจดทะเบียนมากขึ้น

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องในขณะนี้ เป็นเครื่องยืนยันว่าปัญหาวิกฤติขั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อการส่งออกไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัญหาทางด้านอื่น ๆ ดังนั้นความร่วมมือระหว่างเกษตรกร โรงงานผู้ผลิตสับปะรดกระป๋อง ตลอดจนรัฐบาลฯ เป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ไทยเราไม่พลาดโอกาสในการขยายการส่งออกไปสู่ตลาดตะวันออกกลางที่กำลังล้นอยู่ในขณะนี้